

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna na-
ročnina 37.50 D
mesečna 3.50 „Posamezne
številke se ra-
čunijo po 1 DinInserati
se računajo:
pol str. 350 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 25 p.**Kaj hočemo?** Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Kako je po svetu?

Božični prazniki so pred durni in v Lausanni delegacije hitijo z delom — zlasti angleška, kajti Angleži so veren narod in Božič še prav posebno spoštujejo. Lord Curzon, ki se pogaja s Turki, hoče torej na Božič domov — ampak dela je toliko, da ni verjetno, da bi bilo opravljeno pred prazniki. Konferenca se bo najbrž nadaljevala še po novem letu.

Razne časopisne vesti o prese-
netljivih izpremembah na orijentalski konferenci so zelo pretirane. Skoraj se lahko reče, da se baš na tej konferenci dela zelo tipajoče in previdno. Vse vprašanje se rešuje pravzaprav s pomočjo časa ne pri zeleni mizi, ampak na Turškem doma. Konferenco postavljajo Turki kar dan za dnem pred nove dogodke. Najnovejšo zabelo je poslal evropskim diplomatom Kemal paša te dni.

Vrhovni verski poglavar Grkov je pravoslavni patriarh v Carigradu. Angorska vlada je pa sedaj imenovala za Malo Azijo posebnega patriarha Efima. In ta je imenovanje sprejel ter celo izdal evangelij v turškem jeziku. Tako je sedaj grško pravoslavje v dveh taborih in spori se pričenjajo med Grki samimi. Kemal paša je s to spletko vrnil milo za drago grškim zaščitnikom Angležem, ki so odpeljali iz Carigrada starega sultana in ki ga sedaj stražijo za strahilo angorski vladi, češ, ali se pobotamo, ali pa proglasimo starega sultana za preganjanca in ga po svojih agentih damo razglasiti za edinega pravega kalifa mohamedancev.

Tako se pač mešetari v orijentu. Vprašanje carigradskih morskih ožin se bo — to je sedaj že jasno — tudi le na pol rešilo in Dardanele bodo ostale še naprej kamen spoditke za Evropo.

Nad temi ožinami bodo kar tri mednarodne kontrole: nekaj bo dobila v nadzorstvo zveza narodov, nekaj Rusija s Turško in seveda tudi Angleška ne mara ostati ob strani. Ob Dardanelah se razvija nov rusko-angleški spor. Anglija se hoče namreč za vsako ceno zasidrati v turških morskih ožinah in tako dobiti v oblast zadnje točko, ki ji še manjka za popolno nadvlado v Sredozemskem morju. Poleg Gibraltarske trdnjave, ki drži Angležem iz atlantskega v sredozemsko morje, poleg Egipta, ki jim varuje pot v Indijo, hočejo Angleži še gospodarstvo nad Carigradom, ki odpira Rusiji trgovsko pot v svet. Angleži ne trpijo nevarnih konkurentov in britanska admiraliteta, ki je v zunanjepolitičnih vprašanjih vedno odločilno merodajna, dela z vso silo na to, da se prepusti nadzorstvo nad nekaterimi otoki, ki leže pred Dardanelami, Angliji. To se pravi, čim Angleži to dosežejo, bodo te otoke utrdili in zaprli pot iz Dardanel. Admiraliteta ima celo še drugi načrt. Prvo trdnjavsko linijo naj bi držali Angleži proti Rusom in Turkom v Smirni in Solunu, kajti tudi nad tema dvema mestoma naj bi po tem načrtu dobili kontrolo Angleži.

Oreh je torej za diplomacijo trd in ne bo tako enostavno izluščen. V Lausanni se je tudi za našo državo obravnavalo važno vprašanje — sporazum in morebitna zveza z Bolgari. Toda zaenkrat je šlo upanje po vodi. Bolgarija se je postavila na stran Turkov in Rusov, ker naša diplomacija ni še prišla do tega nazora, da bi se morale vse balkanske države sporazumeti med sabo, ne pa delati take politike, da je v korist samo tujcem. Iz neuspeha, ki ga je naš zastopnik Ninčič doživel v pogajanjih s Stambolijskim, se dajo razumeti tudi nespametne in otročje smešne vesti naših vladnih listov o bolgarski revoluciji in macedonski vstaji in druga taka ropotija. Da na Balkanu ni miru, je res, in ga ob takih razmerah še dolgo ne bo. Da se pa vesti o neredu v Bolgariji pojavijo v Belgradu vselej takrat, kadar doživi naša vlada kakšen političen poraz, je pa res že odveč.

Če je g. Stambolijski poskušal s svoje strani vse, da se v Lausanni sporazume z Ninčičem, in če je le-ta rajše poslušal hujskajoče svete evropskih „prijateljev“ — ni kriva Sofija, ampak v veliki meri Beograd. Treba bo torej delati za sporazum odkrito brez tujih nasvetov. In kadar bo to, bo šla stvar gladko. Danes, žalibog, nismo še na tej poti.

Po občinskih volitvah v Ljubljani.

Nepričakovan uspeh je dosegla „Zveza delovnega ljudstva“ pri teh volitvah. Od 49 mandatov jih je dobila celih 35. Nepričakovan poraz so doživeli centralistični demokratje — dobili so komaj 1800 glasov, kljub silnemu vladnemu pritisku na številno uradništvo. Zelo občuten poraz je dohitel tudi takozvano „Zajednico“ (stari liberalci in narodni socijalci), ki so operirali z nedeljno Slovenijo, molčali pa ko riba o ustavnih reviziji v smislu zakonodajne avtonomije oziroma federacije.

Kako smo mi pravilno ocenili položaj, je dokaz uradna „Izjava“, ki smo jo priobčili v zadnji številki našega lista.

Položaj po teh volitvah je sledeč: Začenjajo se čistiti pojmi; s tem prihajajo nove strankarske grupacije in preorijentacije na plan v slovenskem političnem življenju. Naš slovenski človek se zaveda, da se mora osvoboditi vsakega jerobstva. Njemu postaja vseeno, kako mislijo o Slovencih v Belgradu. Na lastnih tleh hoče gospodariti in odločati sam! To je vse!

Centralistični stranki, to je JDS in SSJ, ki jih vodijo v Belgradu, ste bili poraženi najbolj. Zlasti zadnja je propadla docela. Delavstvo ji je obrnilo hrbet, ker ne potrebuje tujcev in njihovih plačancev za vodnike. Centralistična socijalistična stranka je z rezultatom teh volitev prenehala eksistirati. Stranka, ki dobi v Ljubljani le 295 glasov, ni več stranka. Kmetstvo-delavski narod je izpljunil te ljudi, vršilce tuje volje, iz sebe kot grd gnoj.

Na velikem shodu „Zveze delovnega ljudstva“ v Unonu dne 2. decembra, je rekel predsednik shoda, g. Tersglav, da naj ostane ta „Zveza“ trajna in naj se še razširi. To je politična misel!

Slovenci smo narod kmetov in delavcev. Ta dva stanova sta najvažnejša naša socialna in politična činitelja. Oba politično-bojno organizirana za doseg konkretnih socialnih in političnih zahtev, sta istovetna z organiziranim narodom slovenskim. Zato postane lahko ljubljanska „Zveza delovnega ljudstva“ početek skupnega, enotnega nastopanja vsega

slovenskega kmečkega in delavskega ljudstva v naši lepi deželi. Tako bi se moglo preprečiti vsako osebno koristolovje v naši politiki, vsako mešetarjenje in vsako izdajstvo z važnimi interesi našega naroda. S tem bi se dal silen vzmet našemu povdanku po svobodi in samoodločevanju.

Do takšne razširjene „Zveze delovnega ljudstva“ naj pride! Naj tisti ljudje, ki resno mislijo z našim opeharjenim in osleparjenim ljudstvom, delajo, da pride do podobnega skupnega nastopanja ob tleh, za ves naš delovni narod resnih časih. Čimprej, tem bolje.

Slovenci in srbsko-hrvatski sporazum.

Mi smo zadnje čase o tem važnem vprašanju objavili nekaj člankov. Hrvatski blokaški listi so te članke deloma ponatisnili. Morda je hotel g. Stefan Radič odgovoriti na te naše članke, ko je pustil objaviti v celjskem „Republikancu“ članek pod gorenjim naslovom. Da naše bralce informiramo, kako misli predsednik „Hrvaškega bloka“ o nas Slovencih, ponatiskujemo ta članek za enkrat brez komentarja, čeprav se nam zdi, da je ta sodba enostranska, zlasti poglavje o ministrih, ker so bili tudi Hrvati nekaj časa v vladi. Članek se glasi:

„Hrvatska republikanska večina bila je vedno za sporazum s Srbi. Na zgodovinskem shodu dne 8. decembra 1920 naglašeno je po svečani prisegi, da je osnova vsake hrvatske politike pošten in pravični sporazum z narodom srbskim.“

To se je povdarjalo tudi na vseh sejah hrvatskega narodnega zastopstva in v vseh spomenicah (memorandih), katere je Hrvatski Blok poslal v imozemstvo.

Toda na srbski strani ni dolgo bilo odločnih faktorjev, koji bi bili za sporazum.

Prvi so došli k hrvatskim republikancem srbijski komunisti (dr. Sima Marković) in so povdarjali, da so oni samo v svoji strokovni organizaciji centralisti, a inče da jih nikakor ne moti hrvatsko federativno oziroma konfederativno stališče. Temu mi Hrvati nismo verovali in imeli smo prav.

Potem so prišli srbijski republikanci. Naprej iskreno in pošteno pod vodstvom uglednega posl. Milovana Lazareviča, koji je na žalost doskora položil svoj mandat. Potem je v imenu srbijskih republikancev prihajal po večkrat v Zagreb časnikar Miljanović, koji je preveč diplomatiziral in koji je na koncu vse pokvaril, tako da je to izzvalo izstop dr. Svetislava Stefanoviča in dr. Mihajla Ilića.

Medtem je Stojan Protič s pravo državniško spretnostjo, a kar je še važnejše z veliko hrabrostjo vstal odpravo in za sporazum s Hrvati in za revizijo ustave, torej i proti Pribečeviću i proti Pašiću. V to svrhu ustanovil je list „Radikal“, v katerem je leto dni skoro vsak dan pisal tako pametno, tako odločno in tako pošteno, da je že samo s tem postal eden od glavnih faktorjev za sporazum s Hrvati.

K temu vsemu zbralo se je kolo srbijskih književnikov in politikov, na čelu s trojico vrlo prosvetljenih in značajnih mož (dr. Boža Marković, prof. Milan Grol in bivši poslanik v Vašingtonu Ljuba Mihajlovič).

Ko je na to tudi med srbijskimi demokrati pod vodstvom prof. Davidoviča in dr. Voje Veljkoviča nastal pravi pokret za sporazum s Hrvati, došlo

je do tega, da se končno Srbijsanci s Hrvati sestajejo in sporazumevajo brez posrednika.

Slovenci se tega lahko samo veselijo. Sreča je namreč, da današnja hrvatska republikanska večina v teoriji in v praksi priznava Slovence za narod in zahteva in predlaga za Slovence in Slovenijo isti položaj, katerega predlaga in zahteva za Hrvatsko in za Hrvate.

Če bi se bili Hrvati in Slovenci udružili ter tako složno zahtevali od Srbijsancev vse ono, za kar danes gre, bili bi Srbijsanci po vsej priliki to razumeli kot neko jezuitsko in avstrijsko zaroto proti sebi. Toda današnji slovenski poslanci so vsi odšli v Belgrad, vsi so se izvrstili na vladi (demokrati so imeli ministre, klerikaleci ministre, socijalisti ministre, samostojneži ministre) in vsi so še danes, in to je največja njihova pogrška, v Belgradu ne samo vosek temveč tudi še nekaj drugega...

Dr. Koroščeva današnja opozicija in zahteva po takozvani avtonomiji je povsem neresna stvar in vsak v Beogradu zna, da je dr. Korošcu samo do tega, da bi njegova stranka vladala v Sloveniji, a ne do tega, da bi slovenski narod bil v resnici gospodar v svoji hiši v ravnopravni zajednici z narodom srbskim in narodom hrvatskim.

Današnji slovenski poslanci izgubili so torej ves svoj ugled v Belgradu in storili so, da se v Belgradu s Slovenci ne računa kot s samostojnim političnim faktorjem. In tu zdaj prihaja Hrvatski Blok, da Srbijsancem med drugim reče tudi to: Ne sodite Slovencev po današnjih njihovih poslancih. Bodoče volitve vam bodo dokazale, da izmed treh bratov Slovencev ni v ničemer slabjši, a v mnogih stvarih je Slovenec, to vsi znamo, nočem reči bolj, toda naprednejši od obeh.

Srbsko-hrvatski sporazum se ne vstvarja v znamenju jugoslovenskega navdušenja temveč v duhu medsebojnega zaupanja, katero je potrebno med poštenimi ljudmi. Slovenci pa so na srečo kot celota, četudi jih je z nami samo dve tretjini, in kot narod ravno tako pošten kot Hrvati in Srbi. Pri bodočih volitvah bo treba to dokazati kar največ popolno in sijajno. Samo s tem dokazom, to je z izvolitvijo pravih slovenskih narodnih poslancev bo dano sigurno jamstvo za skoro osvobojenje danes odturgane in zasuznjene tretjine naroda slovenskega (Koroško, Primorje, Trst). Sporazum med Hrvati in Srbi bo Slovincem v tem velikem delu osvobojenja naših zasuznjenih bratov lahko veliko več storil, kakor vse lepe obljube, s katerimi jih danes tolažimo.

Zagreb, dne 23. nov. 1922.

Stjepan Radič
predsednik HRSS in HB

Na naslov „Jugoslovenske zajednice“ in „Jugoslavije“.

V Ljubljani so ustanovili novo politično skupino, ki se imenuje „jugoslovenska zajednica“. Ustanovitev te skupine je po zatrdilu ustanoviteljev samih plod znanega zagrebškega kongresa.

Z osebami oziroma s strankami, ki tvorijo to novo politično skupino, se ne bomo pečali. Za nas je merodajna le skupina kot taka in njeni politični cilji. Pri zadnjih občinskih volitvah je ta

skupina prvič nastopila aktivno kot taka in zatrjevala po svojih glasilih, da se bo potegovala a) za nedeljeno Slovenijo, b) za sporazum s Hrvati in c) da bo nastopala proti sedanjemu centralističnemu režimu.

To so vse prav lepe stvari. Gospoda se je sicer spomnila na vse te lepe stvari nekoliko pozno, pa bolje je enkrat kakor nikdar. Vse te lepe stvari pa imajo eno napako, da so nekoliko premalo jasne ali bolj rečeno, premalo pozitivne.

Kaj pove n. pr. zahteva po „nedeljeni Sloveniji“? Odkrito bodi rečeno: **Ta zahteva ne pomeni nič, dokler ne povem, da zahtevam za to „nedeljeno Slovenijo tudi zakonodajno moč!** Če bo imel gospod belgrajski minister npr. ffranjih zadev pravico in moč bezati v notranjo upravo ljubljanske in mariborske „oblasti“ ali pa samo v upravo „nerazdeljene slovenske oblasti“, je to pač vse eno! Naša pozitivna zahteva je, da mora imeti nerazdeljena Slovenija svojo zakonodajno moč, kajti brez te nam tudi „nerazdeljena Slovenija“ ne bo prav nič pomagala!

Mnogo jasnejše pa je razodela „jugoslovanska zajednica“ svoj politični program s sledečimi besedami:

Jugoslovanska zajednica hoče biti čuvarica onega resničnega jugoslovenstva, ki po svojem naravnem razvoju vodi do integralnega ujedinjenja našega naroda. Tudi na to stran je režim mnogo grešil. Bodi jim povedano: **brez Hrvatov ni Jugoslovenstva!** In še eno: s kladivom v roki ne ubiješ v glavo nobene misli, pa naj bo sicer še tako prepričevalna. („Slov. Narod“ 1. dec.)

To so pa že bolj jasne besede. Zato si bomo stvar ogledali podrobneje. Zlasti dve besedi nas bôdeta v oči: „jugoslovenstvo“ in „kladivo“.

Jugoslovanska zajednica pravi, da hoče tak „naravni razvoj, ki vodi do integralnega ujedinjenja našega naroda“. Če bi se zajedničarskim gospodom nekaj sanjalo o „naravnem razvoju“, bi morali vedeti, da „naravni razvoj“ nikdar ne vodi do „ujedinjenja“, ampak **naravni razvoj ustvarja razlike.** Naravni razvoj cepi in razkrajja, naravni razvoj „diferencira“, nikdar pa ne „ujedinjuje“! Kjer je „ujedinjenje“, opazujemo povsod tudi **nasilje in surovo moč.** (Primeri poglavje o Slovincih na Koroškem.)

Zato se tudi „integralno ujedinjenje“ našega naroda (katerega pa?) nikdar ne more izvršiti drugače kakor z nasiljem. Če bodo Slovenci opustili svoj jezik, ga bodo opustili le, če bodo tuji sto- in stoletja na Slovence **pritiskali** — pa še takrat bo uspeh dvomljiv. Če smo se ubranili nemške sile, se bomo tudi belgrajske!

Sile pa gospodje zajedničarji očitno ne marajo. Vsaj take sile ne, ki se ji pravi „kladivo“. Oni bi nas torej radi ujedinili zlepa, tako da mi tega ne bi niti čutili.

Gospodje očitno niso vedeli, kako živinsko obsodbo so s tem izrekli nad seboj! Ne s kladivom, ampak zlepa! Ne iz oči v oči kot se spodobi možem, ampak počasi in polagoma, zahrbtno in hinavsko, kapljico strupa za kapljico, dokler ne bo slovensko telo tako opešalo, da bo kar samo padlo kot žrtev v naročje mogočnega Belgrada! Načrt, ki je vreden besede: satanski!

Med centralističnimi demokrati Pribičević-Zerjavovega kova in „jugoslovanskimi zajedničarji“ je potemtakem le ena razlika: v **metodah potujčevanja.** Eni pravijo, da nas hočejo ubiti **naenkrat** s kladivom, drugi pa s **počasi** delujočim strupom. Če bi morali mi med obema izbirati, bi se morali seveda odločiti za Zerjavo, ker on je vsaj mož, ki odkrito pove: S kladivom vas bom!

Za nas avtonomiste torej principijelno ne obstoji med Pribičevci in zajedničarji nikaka razlika. Oboji hočejo ubiti **Slovenstvo.** Razlika med „naenkrat“ ali „počasi“ je postranska stvar.

Danes je več kot očitno, da „jugoslovanska zajednica“ ni nič drugega kakor v mehke rokavice zavito Pribičevićevo demokratsko. Mi odklanjamo oboje v **vso odločnostjo: Kladivo in rokavice!**

Za nas je jasno, da smo Slovenci **narod.** (Primeri izjave prof. Gumplovicza in prof. Rešetarja, objavljene v glavnem glasilu zajedničarjev, v „Slov. Narodu“!) Tega naroda ne bomo dali ubiti niti s kladivom, niti z rokavico niti s „stapanjem“. Za ta narod zahtevamo njegovo ozemlje, **ker je njegovo,** in za ta narod zahtevamo **zakonodajno moč** na njegovem ozemlju. Ta zahteva pa ne izključuje **solidarnosti** s hrvatskim, srbskim in bolgarskim narodom in ne izključuje skupnega sožitja v eni mednarodno priznani državi. To je menda tako jasno povedano, da mora to razumeti tudi vsak zajedničar.

Zajedničarji naj povedo jasno: **Ali so Slovenci ali niso?** In če so, naj izvajajo tudi **posledice.** Če bodo to storili, bodo tudi v tem oziru pricapljali čez kakih 10 let — za nami!

Te vrstice naj bodo ob enem tudi odgovor na članek, ki je izšel 6. decembra v ljubljanski „Jugoslaviji“. Ta list se je namreč razkoračil nad slovenskimi avtonomisti, češ da podpirajo klerikale, ker ne napadajo dr. Korošca in njegove „politične lenobe, ker za razvoj avtonomistične misli ni nič storil“, ampak bi morali podpirati „zajednico“.

Kar se tiče tiste traparije o liberalstvu in klerikalstvu, smo že parkrat povedali, da ne vidimo nobene „naprednosti“ ali pa „nazadnjaštva“ v tem, če kdo v nedeljo hodi k maši. Pa naj hodi! Če gre pa rajše na golaš, pa naj hodi! Vsaj ga bo sam plačal! Kaj ima vprašanje **svetovnega naziranja** opraviti z **zahtevom po zakonodajni avtonomiji,** je nam nerazumljivo. Ali se morebiti gospodje hudujejo zato, ker so se klerikalci prej polastili tega političnega „šlagerja“ kot oni? Pa bi se ga bili oni prej!

Svojo „lenobo“ naj dr. Korošec zagovarja sam, če se mu zdi vredno. Ima dovolj listov na razpolago.

Da pa slovenski avtonomisti ne morejo podpirati zajedničarskih „rokavic“, je po zgoraj rečenem jasno dovolj.

O tem pa, ali je „Avtonomist“ kaj storil za širjenje in za razumevanje avtonomistične (pa ne „zajedničarsko“ avtonomistične) misli med Slovenci, naj pa „Jugoslavija“ s svojo zajednico vred rajše molči. Stvar je preočitna, vsak vidi in vé, kaj je napravil v tem oziru „Avtonomist“ in kaj „Jugoslavija“.

Sramota.

V „Slov. Narodu“ je dal natisniti 1. decembra t. l. slovenski profesor na vseučilišču v Ljubljani sledeče vrstice:

„Vendar ima naša univerza izpolniti velevažno nalogo v korist državi, pripravljati asimilacijo zapadnega dela kraljevine proti vzhodu. To se pa ne more goditi skokoma, temveč le naravnim, razvojnim potom. Asimilacija bo prišla, ker je naravna, brezuspešno pa bi bilo, jo stvoriti siloma že danes. Danes je naša univerza še **slovenski kulturni inštitut** in tak naj ostane dotlej, da se slovenski narod tudi je z l k o v n o zlije s Hrvati in Srbi v eno celoto, kakor se je z njimi že združil v politično ednico.“

Mi se pritožujemo, da država naše univerze v Ljubljani ne podpira dovolj. Ali zasluži **slovenska** univerza, kjer „še“ sme delovati **slovenski** profesor in zapisati **tako sramoto** v slovenskem jeziku, sploh kakšno podporo?

Le pomislite, kaj bi bilo, če bi bil n. pr. v Strassburgu vstal **nemški pro-**

fesor in bi bil zapisal, da je namen strassburškega vseučilišča ta, **da pripravlja pot potujčevanju lastnega rodu!** Prepričani smo, da mož tudi pol minute ne bi bil več predaval...

Kaj se pravi to: „Asimilacija zapadnega dela naše kraljevine proti vzhodu“? — To se pravi: **Slovenci morajo izginiti in se posrbiti!**

Dalje: „Asimilacija bo prišla, ker je naravna!“ — Kaj se to pravi? Takim besedam pravimo: **To je nepoznanje najosnovnejših naravnih zakonov.** „Asimilacija“ (= „stapanje“) narodov se ne vrši naravno, ampak samo z **nasiljem.** In **nasilje** zagovarja slovenski vseučiliški profesor! Bežite no!

Dalje: „Danes je naša univerza „še“ slovenska.“ — Kaj pomeni ta „še“? Ta „še“ pomeni, da bo **slovenska** univerza v Ljubljani tudi **slovenska ostala na vekomaj veke amen!** Kljub takim profesorjem, ki pišejo „še“. „Jugoslovenske“

univerze nam Slovincem ni prav nič treba!

Slovenska univerza je plod hotenja celokupnega slovenskega naroda. Univerza je zavod, kjer popolnoma avtonomno, brez vnanjih ovir, cvet naroda razvija svoje znanstveno delovanje. Uni-

verza je višek narodne kulture. Kjer ni naroda, ni univerze. Fabrika za uradnike **še** ni univerza. Na univerzah **po-**učujejo namreč narodni profesorji, v fabrikah za uradnike pa — kuliji.

Če bo treba pa še ostreje pisati, bomo pa še ostrejši. Zaenkrat toliko.

Kako se godi našim vojakom.

Kakor je znano, služi večina naših slovenskih fantov „tamo daleko“ na jugu države pri vojaki. Zato bo gotovo tudi naše bralce zanimalo, kako opisuje belgrajski list „Radnički Dnevnik“ od 9. novembra, št. 295. vojaške razmere v onih krajih. Tam beremo:

„Stanje po naših „kásarnah“ postaja od dne do dne neznosnejše. Poslopja na ozemlju Srbije, Macedonije in Črne gore, v katerih so nastanjeni najmlajši letniki, so podobnejša razvaljenim košem, kamor človek niti živalčeta ne bi zaprl.“

Okna so razbita, na vratih zijajo razpoke, da lahko pujske skozi zleze, streha razdrta in podgane lahko popolnoma nemoteno stikajo po vojaških torbah. Če pa pogledaš skozi okno, vidiš najprej velike kupe gnoja, ki se nahajajo po stari navadi v bližini vojašnic.

Kako hočejo izvajati agrarno reformo v Beli Krajini.

(Dopis.)

Kakor smo izvedeli, se potegujeta dve družbi, da bi dobili v svojo last po nakupu veleposestvo graščaka Kühnela iz Gradaca v Beli Krajini. To posestvo obstoji v glavnem iz lepo ležečega gradu in ogromnih gozdov, ki predstavljajo večmilionjsko vrednost. Prva se je začela za ta nakup pogajati družba, ki stoji na čelu neki Hoffmann. O njem se govori, da je češki Nemeč, posebno njegovi konkurenti so to raztrobili v svet, ker se je nekoč zaničljivo izrazil o Slovincih. Sam pa trdi, da je Čeh in je daroval že parkrat za narodne namene. Za njim pa stojita še dva druga ugledna gospoda. O Hoffmannu so naši časopisi že mnogo pisali, posebno sta mu metala pod nogo polena „Jutro“ in „Slov. Narod“. Napadla sta imenovane Hoffmanna, češ, da nikakor ne gre, da bi Nemeč v naši narodni državi izkoriščal naše zaklade.

Toľiko so nam povedali, a več ne, ker se očetje teh dopisov boje napisati resnico. Ti časopisi so imeli takrat vede ali nevede vlogo — mešetarjev. Za nakup tega veleposestva se poteguje namreč tudi neka druga skupina, ki je inscenirala vso to časopisno gonjo proti Hoffmannu. Hotela je prvotno, že perfektno pogodbo med Hoffmannom in graščakom Kühnelom na temelju agrarne reforme razveljaviti in potem sama kupiti ves kompleks. V ta namen je delala s polno paro pri občinskih agrarnih odborih in uradih, potovalo se je v Ljubljano in tudi dalje do „visokih“ gozpodov v Belgradu, kjer se da govoriti tudi z ministri. Ne vemo, če je ravno neresnica, da so bila ta potovanja zvezana z velikimi izdatki in svrhu „zarade“. Vidi se pa sedaj svar tako, da bode Hoffmann s svojo kupno pogodbo na podlagi določil agrarne reforme propadel. Druga skupina je — kakor že omenjeno — to sluteč vnaprej sklenila s Kühnelom zahrbtno kupno pogodbo za slučaj razveljavljenja one kupne pogodbe, ki se je prvotno sklenila in podpisala med Hoffmannom in Kühnelom. Kupna svota znaša 25 milijonov kron. Ta (druga) skupina obstoji iz treh mož, a zanjo stoji najbrže neka židovska firma, ki že sedaj iz drugih belokranjskih gozdov izvažja bukov les; gotovo pa je to, da predstavitelji druge skupine nimajo vsi skupaj toľiko denarja, da bi plačali samo mali del tega posestva, ampak stoje v službi velekapitala. Vsakdo v Beli Krajini govori danes, da bode ta družba gozdove neusmiljeno sekala in les izvažala na debelo. Velekapital bode slavil svojo zmago, a za domačega delavca in malga kmeta bode ostalo to, če bo smel pri gospodji sekati les in ga voziti za beraške krajcerje na postajo. Ostale bodo голе planjave, iz katerih bodo štrleli panji posekanih drevov in pričali o tem, kaj so delali z ljudskim imetjem oni, ki hočejo kmečko ljudstvo danes

politično voditi in ga vabijo v svoj samostojni kmečki tabor.

Čuje se sicer včasih, da so se obvezali les le počasi izsekavati in se ozirati na kmetske potrebe! O, da, gospoda, — zakaj pa potem ne gledate na to, da se izvede agrarna reforma, ki bo kmetom razdelila, kar jim spada? Ali mislite, da vas ne poznamo in da so vaše obljube dane občinskim agrarnim odborom, količkaj verjetne? Delali ste v pozni noči z vinom in le to hoteli doseči, da se občinski agrarni odbori izjavijo za vas. Moralne vrednosti te izjave nimajo, ker ste jih dosegli z nemoralnimi sredstvi. Ne sklicujte se nanje!

Agrarna reforma, na podlagi katere se je najbrže posrečilo odstraniti Hoffmanna, naj pride sedaj v polnem obsegu do veljave in roke proč od tuje iastnine, pripadajoče edino le kmetu, ki je edini moralno opravičen izkoriščati svet, na katerem dela in tlačani stoletja.

Poleg teh stvarnih dokazov pa govori proti sistematični izrabi gozdov okoli Gradaca tudi dejstvo, da je to v Beli Krajini še edini veliki gozdni kompleks, obstoječ tudi iz mehkega lesa, ki je za zgradbe neizogibno potreben. Ako bo začela Bela Krajina samo malo napredovati, bo treba graditi nova bivališča za ljudi in živino, ki so že danes zelo potrebna, da se nadomeste z novimi. In ko ne bo več gozdov, vam ne bo prišel na pomoč oni gospod iz Metlike, ki danes v družbi z drugimi kupuje te gozdove za velekapital.

Pozivamo zato vse odločilne faktorje, da se prodaja tega posestva v celoti brez vsakega obetavljanja prepriča in se s posestvom postopa tako, kakor določa agrarni zakon in ne velekapital.

Apeliramo na vse poslance, ki ne sede ob režimskih koritih, da to s svojim vplivom preprečijo, in store vse, da se izvede ne glede na izjave zapeljanih agrarnih odborov agrarna reforma v celoti za posestvo Kühnela.

Seka se v Beli Krajini še preveč. Uničilo se je Bukovje v adlesiški občini; ta gozdni kompleks se je prodal ob prevratu židu Benediktu — kakor se bodeta gospoda Zerjav in Kristan še spominjala — za malenkost za gozdno železnico vred. Pod Planino seka žid Fröhlich tankajšnje gozdove in je pokvaril s svojimi dovoznimi avtomobili prejšnje lepe ceste in jih napravil do malega neuporabne in tudi nad Rožnim dolom bo kmalu izginil gozd v prid velekapitala. Kako se pa pogozduje na teh krajih, lahko vsak sam vidi!!! Preostanek lesa bi lahko kmet sam prodal brez velekapitala.

Slednjč ugotavljamo, da so voditelji samostojne kmečke stranke imeli pri volitvah za svoje geslo izvedbo agrarne reforme in tudi na zadnjem shodu samostojne kmečke stranke v Ljubljani dne 27. nov. t. l. je gospod Pu-

celj — ki ne more tajiti, da o tej kupčiji ničesar ne ve — sam zahteval izvedbo agrarne reforme. Gospod minister, ali je bil to naročen pesek v oči na korist prijatelju iz Metlike?

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice: Neka visoka vojaška oblast je te dni razposlala na vsa županstva brošuro z naslovom „Kosovska epopeja in Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev“ z naročilom, da naj jo razdelijo med bivše vojake. Brošura, ki obsega borih 16 strani z mehkim ovitkom vred, in ki je tiskana na navadnem časopisnem papirju, stane 5 dinarjev; „dobrovoljne priloge“ pa se še poleg tega hvaležno sprejemajo. Vojaki in „podoficiri (ti so gotovo nekaj več kot vojaki!) ter učenci vseh šol dobe brošuro „po spisku njihovih predpostavljanih (kako častljivo!) in poveljstev le za 1 dinar; županstva pa jo po naročilu visoke vojaške oblasti dele kar brezplačno. — Naslovna stran brošure nosi sliko s sledečim pristo „jugoslovenskim“ podpisom „Slovenska Vila donaša tlačanom Slobodo“; o umetniški vrednosti slike pa sploh ni govora. — Morda se boste, g. urednik, čudili, kao to, da vam o tem tako podrobno poročam. Že iz tega, kar vsebujejo gorenji stavki, ste lahko spoznali, da gre tu za pravo pravcato pачenje našega lepega jezika. Toda vse to je komaj kapljica v morju; v epopeji sami namreč kar mrgoli tiskovnih napak, „jugoslovensčine“ in vsega, kar se lepi slovenski govoricu najbolj studi. Samo nekoliko vzgledov: str. 5. „Na vratih Beograda 1806“ „Ko takrat nakani Turčin narod Tvoj da stre“; str. 7. „Kosovo“ — „škrípne v zobih“; itd. „Padišah srdit je, kot da komu prefi“; str. 8. „Na njegove žive oči bom zdrobil mu krono“; str. 10. „plašljivi srampi“; ibid. „duše sramne“; ibid. „Da mi po nesmrtnem poti v smeri k pravoj slavi, Vzjašete na čelu vojske, kakor zmaji pravi! Da pokažete potomstvu pot za rajska vrata, ...“; str. 11. „Pa zboró se spet — naskočé s svojim zverskim srdom“; str. 12. „Pred sodnika Bajazita sramno jih odveli“; str. 13. „Da zajamem v skledi glavó kronanega Carja“ itd. itd. — Dovolj! Človeka boli, ko vidi, da mu njegovo govorec tako nesramno mrevarijo. Vojko Koprivnik bi mnogo bolje storil, ko se ne bi nikdar polotil slovenjenja te V. S. Jankovičeve (polkovnik) epopeje, kakor pa, da je skrpukel prevod, ki dela sramoto slovenskemu jeziku. Škoda, zlasti v sedanjih časih, dvakrat škoda za težke denarje, ki se jih je vtaknilo v to stvar, posebno še, ker je zelo zelo dvomljivo, da bo dosegla brošura namen, ki so ga ji odločili njeni velikodušni razdeljevalci.

Iz ciraniškega okraja (Davki): Tukajšnja davčna uprava ima zelo dober talent pri izbiro svojih tajnih zaupnikov. O njihovi tozadevni sposobnosti, pred-

Tako se hočejo reševati življenske koristi našega naroda v Belgradu, kjer ne morejo in nočejo poznati naših potreb, zato zahtevamo: **avtonomijo Slovenije.**

vsem pa zanesljivosti, najbolje kažejo njihova dela, t. j. po njihovih podatkih od davčne oblasti odmerjeni davki, predvsem oni na vojni dobiček. — Naj navedem trojico najbolj kričočih cvetk iz vrta teh zaupnikov. a) Stanki Z., ki je morala med vojno delati izključno le za vojaštvo ter preživljala radi tega in pa pomanjkanja voznih in delavnih moči zelo občutljivo gospodarsko krizo, odmerila je slavna davčna oblast med drugim samo za vojno leto 1917 — čujte in strmite — nad K 700.000 davka. Gotovo je, da taka neznosna bremena ogrožajo existenco podjetja ter da tvrdka tega bremena ne bo plačala, temu protestujoč s protidokazi, to krivično odmero ovrgla. — b) Nadalje je odmerila T. za l. 1919. i. dr. nad K 50.000. — davka, dasi je splošno znano, da je morala nejkova obitelj radi njegove vojaške odsotnosti izčrpati med vojno vse pred vojno težko prisluzene prihranke. Ravno v tem letu se je povrnili šele gospodar iz ital. ujetništva ter prinesel seboj kot plačilo za štiri letno vojaško, trpljenjapolno življenje neozdravljivi protin in srčno hibo, izmed katerih ga posebno druga perijodično tako hudo napada, da se je vedno bati najhujšega. — c) Posestniku T., ki deluje za tujo stranko je odmerila tako visok davek, da je vsako kritiziranje o odmeri tega davka popolnoma odveč, ker bo zamogel omenjeni z dokazi lahko izpodbiti to neupravno odmero. — V protest tega krivičnega obdavčenja zbrali so se trgovci 27. t. m. na Rakeku ter soglasno pod primernim utemeljevanjem sklenili, da kratekoma ne plačajo teh neznosnih davčnih bremen. — Precejšnja krivda zadene pri tem posebno okr. davčnega komisarja ter ostale davčne uradnike, ki slepo slede informacijam svojih zaupnikov. V splošnem pa vlada med prizadetimi enodušno razpoloženje in soglasen sklep, da se naj prestavi g. davčni komisar, ki je moral na pritisk davkoplačevalcev iz istega vzroka, namreč svoje že v pretiranost prehajajoče natančnosti pri odmeri neutemeljenih davčnih bremenih oditi iz svojega prejšnjega službenega mesta. — Iz teh vzgledov jasno razvidi vsak, kako krvavo nam je potrebna **pravična zakonodaja** in kaj vse zamore učiniti prevelika strankarska korupcija, katero ščiti centralizem pod plaščem vseobče državotvornosti „državohranjujočih“ strank. — Vsega tega pa bo konec le tedaj, ko si bo izvojevalo na lastnih tleh vzrastlo slovensko ljudstvo s svojo neizprosno, trdno voljo, lastno zakonodajo.

Dnevne vesti.

Korajža velja! Ob priliki zadnjih občinskih volitev v Ljubljani so centralisti strašili ljudi z besedami: »Gospodje volite nas, kajti za nami je mogočna in velika demokratska stranka!« — Temu strašilu so odgovarjali »zajedničarji« z besedami: »Gospodje, ne bojte se, ampak volite z nami, kajti za našim hrbtom stoji mogočna radikalna stranka!« — Tako je gospoda strašila drug drugega s »ta vel'kim bratom«, nihče pa ni vedel povedati, kaj premore in zmore — sam!

Klerikalna Ljubljana. Zadnje občinske volitve so napravile Ljubljano klerikalno. Kar se ni posrečilo ne škofu Misijiji, ne škofu Jegliču, ne Šusteršiču in ne Lampetu, se je temeljito posrečilo dr. Žerjavu. Eni sicer pravijo, da je Ljubljana tudi komunistična, pa to ni res, ker komunistov z odlomkom visoke vlade Številka 13597 z dne 22. maja l. 1919. ali 1920. sploh ni več. Zakaj vlada ne izda takega odloka tudi glede klerikalcev? Odlók — Žerjavov podpis — klerikalcev konec!

Ali potrebujemo šole? Ljubljanski „naprednjaki“ pravijo, da ne. Po „ljubljskem svetovnem nazoru“ dosežeš višek učenosti in naprednosti, če ne greš v cerkev. Univerze, gimnazij in ljudskih šol ni treba. Take zavode potrebujejo samo klerikalci, da imajo „naprednjaki“

jiti, oziroma odvrniti od njega pozornost ljudi. Toda kako? Seveda z „liberalstvom“, „naprednjaštvom“ in s „klerikalstvom“. Svetovnoznana ljubljanska iznajdba „naprednjaštva“ naj zagrne izmozgovale belgrajske poskuse in naj aeti domači spor po vzorcu slavne čitutske „Neue Freie Presse“, da nas bodo mogli Belgrajčani mirno, nemoteno dreti. Toda pri nas to sredstvo ne bo upalilo. Mi pravimo: Ljudje, bodite pametni in predvsem avtonomisti, da boste enkrat na svojem in da vas Belgrad ne bo do golega sčelak vseh skupaj. Kadar pa boste na svoji zemlji svoji gospodje, se pa igrajte „klerikalce in liberalce“, ali „ravbarje“ ali „mance“, ali pa „ljubljske naprednjake“.

Odstranjeni kralji in cesarji. Iz Carigrada so pregnali turškega cesarja. Na Grškem so odstavili kralja Konštatina. V Ljubljani so na Miklavžev večer odstavili Sokoli kralja Matjaža.

Nekaj za „Jugoslavijo“ in „Slovenski Narod“. Te dni je prišel na konferenco v Lausanne tudi ruski komisar za vnanje zadeve Čičerin. Ta gospod je bolj majhne postave in nosi očala. Poleg tega je tudi nekoliko komunist ali boljše, ker belgrajski fermani na Ruskem še ne veljajo, kar pa ni nikaka ovira, da ne bi bil ruski minister vnanjih zadev. Ljubljanski „naprednjaki“ bi ga seveda ne hoteli imeti na volilni listi za svoj občinski svet niti na zadnjem mestu. To pa moža ne boli posebno, ker ljubljanskih „naprednjakov“ bržečas sploh ne pozna. Kajti če bi jih poznal, gotovo ne bi bil rekel: „Na Balkanu je potrebna zveza držav (federacija), da bo vsak narod lahko mirno in svobodno živel v svojem kotu.“ Ker je pa izrekel take „frbežne“ besede, pride prihodnjič v „Narod“ in v „Jugoslavijo“. Ljubljanski „naprednjaki“ mu bodo že pokazali — schon zeigen!

Za sporazum med Hrvati in Srbi nastopa tudi ljubljanska „Jugoslovska zajednica“. O Slovincih niti besede, ker leži Ljubljana v Afriki.

Nova kočevska železnica. Kakor izvemo iz dobro poučenega vira, bodo začeli graditi novo kočevsko (Puceljevo) železnico že prihodnji teden.

Veliko senzacija je vzbudil v Belgradu v parlamentu neki slovenski poslanec, ki je govoril v čistem slovenskem jeziku in ne v „jugoslovensščini“. Srbi so ga občudovali kot neko svetovno čudo. Slovenec, pa govori — slovensko!

„Avtonomist“ — klerikalno glasilo. Tako trdi „Jugoslavija“. Kaj hoče s tem reči, ne uganemo. S klerikalstvom in liberalstvom oziroma z „naprednjaštvom“ se pečajo danes morebiti še politične stare babe v Ljubljani, pametni ljudje imajo pa dovolj boljšega posla kakor zanimati se za to, če kdo hodi k maši ali pa ne. To naj opravi vsak s svojo vestjo in s svojim fajmoštvom, kakor ve in zna. Mi ne bomo nikogar vlekli za lase v nebesa, pa tudi ne pehali v pekel. Naj gre vsak svojo pot.

Doslednost. Ljubljanski dnevnik „Jugoslavija“ je 6. t. m. objavil članek o „slovenskih avtonomistih“, o katerem govorimo na drugem mestu. Čudno je, da „Jugoslavija“ istega dne priobčuje podlistek, ki ga je napisal g. dr. J. Glonar. Dr. Glonarja je namreč nedavno »razkrinkalo« centralistično »Jutro« kot silnega — avtonomista...

Črni tisk in politična akcija. »Slovenski avtonomisti misijo, da se politična ideja pospešuje s črnim tiskom in ne s politično akcijo.« Tako nekako piše »Jugoslavija«. Odgovor je kratek: Veliko francosko revolucijo, ki je še danes ni konec, so idejno pripravili francoski enciklopedisti s črnim tiskom in ne Camille Desmoulin. Pripravljati tla za kakšen pokret idejno je mnogo težje kakor idejo udejestviti takrat, ko je jabolko že zrelo.

Angleška vlada želi... Ta teden je bila natisnjena v nekem listu vest, da „želi angleška vlada od jugoslovske vlade dobiti kolikor mogoče točne podatke o političnem, gospodarskem in socialnem položaju v Jugoslaviji.“ Ta senzacionalna vest je bila natisnjena menda celo s posebnimi črkami, da ja obrne pozornost nase. Tvorec dotične notice je imel očitno jako dober namen. Hotel je namreč v svoji hlapčevski duši povedati strmečemu svetu, da se Angleži — pomislite, Angleži! — sil-

no zanimajo za našo državo in morebiti celo za našo valuto. Pozabil pa je mož na dejstvo, da imajo tuje države pri nas svoje poslanike, generalne konzule in konzule itd., ki imajo uradno nalogo, da obveščajo svoje vlade o „političnem, gospodarskem in socialnem položaju v naši državi.“ In še nekaj: Če bi bila dotična vest resnična, bi pomenila za zastopnika dotične države silno moralno klofuto. Takih klofut pa tuje države svojim zastopnikom v naši državi ne dajejo. Če pa je ta vest resnična, jo je treba razumeti tako, da so nam Angleži dali dober nasvet, naj postanemo vsaj v svojih uradnih poročilih in v svojih uradnih statistikah itd. že vendar enkrat pošteni in naj ne lažemo preveč, ampak k večjemu toliko, kakor lažejo solidni in pošteni časnikarji.

Iz nekega parlamentarnega govora. „Ta država ni zgrajena na podlagi prava in pravičnosti in tudi ne na edino trdni podlagi resnice, ampak na neki namišljeni sili, na krivičnosti in laži. Zato se ta država tudi ne more ustaliti niti politično niti gospodarsko. Tudi socialno ne, ker kaj tacega ni mogoče doseči v državi, kjer je na stotisoče ljudi brez dela, kjer vlada stanovanjska mizerija, dočim se razmetavajo milijarde za vojaške stvari in kjer država sama ljudi izkorišča in izmozgava.“ — Da se državni pravdnik ne bo ustrašil, mu bodi povedano, da ne pišemo s temi besedami o naši državi, ampak tako je govoril češko-nemški poslanec Pittinger v češkem parlamentu (glej „Prager Tagblatt“ od zadnje sobote).

Nova stranka. V Sloveniji se osnuje nova stranka z naslovom »Jugoslovska cesarsko-demokratska stranka«. Kot član pristopi lahko samo tisti, ki hodi v kavarno »Zvezdo« in je prerokoval razpad Avstrije še za časa Marije Terezije.

Dijaška beda. Jugoslovska akademiki v Gradcu večinoma trpe na pomanjkanju sredstev za vsakdanjo hrano. Ustanavljajo zato svojo menzo. Bogatejše svoje rojake prosijo ob tej priliki za podporo. Prostovoljni darovi za »Jugoslovska akademsko menzo« v Gradcu naj se pošiljajo na podružnico »Ljubljanske kreditne banke« v Mariboru.

Udruženje koroških Slovencev priredi tudi to soboto, dne 9. decembra predavanje v salonu Mrakove restavracije na Rimski cesti. Ker je vseučiliški profesor dr. Gavazzi odložil svoje predavanje o gospodarskih razmerah v Sloveniji vrši se to soboto po kratkih predavanjih prof. dr. Lončarja in dr. Arnejca o koroškem plebiscitu stvarna debata o vzrokih poraza pri koroškem plebiscitu. Vsak navzoč bo lahko posegel v debato in vsakemu se bode dal stvarni odgovor. V slučaju potrebe se vrši vpisovanje novih članov UKS. Pričakuje se obilna udeležba.

Pastirček pase čredico. 12 veselih ljudskih pesmi za mešani zbor. Kdor želi biti veselo ganjen za božične praznike, naj seže po teh napevih. Cena 5 Din brez poštne. Naročila sprejema: Fr. Rozman, org. Velika Nedelja.

IZJAVA, RESNICI NA LJUBO!

Lansko leto je neizvoljeni poslanec Zvonimir Bernot objavil v svojem listu »Naprej (Ljudski glas)« članek pod naslovom »Politično lopovstvo«, v katerem je napadal mene, podpisane. Tožil sem; no Zvonimir Bernot je nastopil pred pristojnim okrožnim sodiščem dokaz resnice, ki se mu je popolnoma ponesrečil. S sodbo Pr IV 10/21 je bil Bernot spoznan krivim in bil obsojen po § 493 k.z. na 1000 K globe oziroma na pet dni zapora ter na povračilo stroškov, in sicer zaradi besedi, da sem »res zmogel takega lopovstva«. Glede ostale vsebine njegovega članka pa je bil oproščen, češ, da sploh ni žaljiva.

Na pritožbo obeh pa je stol sedmorice v Zagrebu s sodbo Kl 215/22, ki se je mojemu pravnemu zastopniku dostavila šele 2. decembra 1922, prvo obsodbo razveljavil in obtoženca oprostil. Stol sedmorice se je postavil namreč na stališče, da je Bernotov inkriminirani članek vzeti v celoti, kot tak pa da sploh ni žaljiv.

Ta sodba dobesedno pravi: »Ako pa se omenjeni člankov odstavek, (ki

ga je okrožno sodišče v Novem mestu spoznalo kot žaljivega »presoja v smislu svojega celotnega pomena, ni najti, da je obtoženec (to je Bernot) očital žnjim zasebnemu obtožitelju (to je meni) zaničljive lastnosti ali ga zasmehoval in poniževal v javnem mnenju.« Sodba pravi dalje, da besedilo tega odstavka inkriminiranega članka »sploh ne ustvarja načina pregreška zoper varnost časti«, ker vsebuje Bernotov članek le v časopisju običajni način polemike, s katerim se ni prekorajala dopustna oblika kritike.

Zvonimir Bernot je po svojem »Napreju« pisal, da je »dokazal resnice«, ni pa povedal, da sploh ni nič nečastnega »dokazal«, ampak da je bil oproščen samo zaradi tega, ker po pravnem mnenju stola sedmorice njegov članek v celoti sploh žaljiv ni!

To je resnica!

To sem moral pojasniti ne zaradi Bernota, o katerem imajo ljudje, ki ga bližje poznajo, itak svoje mnenje, temveč onim, ki bi iz pisanja in govorjenja njegovega lista njegov »dokaz« na-

pačno razumeli. — S tem je ta zadeva za mene zadovoljivo končana.

Ljubljana, 3. decembra 1922.

A. Prepeluh.

Vrednost denarja. V Curihu dajo za 100 naših kron 1 frank 80 centimov. — V Zagrebu pa velja 1 dolar 290 kron, 1 lira pa 14 kron.

Cene živine. Na zadnjem ljubljanskem sejmu so prodajali vole prve vrste do 26 kron za kilo žive teže, druge vrste do 23 kron. Krave prve vrste do 18 K, druge vrste do 14 kron. Prašiček 6 tednov do 1200 kron.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Antikvarijat, knjigarna HINKO SEVAR

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Po otonoma varno
naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICE V LJUBLJANI

r. z. z o. z.

sedaj poleg nunske cerkve

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po 5 1/2% brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5%.

Hranilne vloge so vezane na dobo četrt leta po 6 1/4%, na dobo pol leta po 6 1/4%.

Teodor Korn, Ljubljana Poljanska cesta št. 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh

kleparskih in vodovodnih instalacijskih del kakor tudi za pokrivanje streh.

Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji dnevni ceni. Ambalaža in pločevine.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 1.

Naiboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica v Ljubljani Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franč. cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekočem računu od 1. januarja 1923 po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad 110 milijonov kron hranilnih vlog in nad 1,100 000 kron rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

Telefon:
Pisarne št. 57.

Konfekcijska tovarna „Frande“ d. z o. z. v Ljubljani.

Telefon:
Tovarne št. 532.

Tovarna

v Stožicah pri Ljubljani.

Centralno skladišče

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10./I.

Vse vrste moških in deških oblačil. Uniformiranje. Prvovrstni izdelki. Konkurenčne cene.

Kapital: K 20,000,000

Slov. eskomptna banka

Rezerve obrog K 6,500,000

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 21.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/I.

Telefon št. 21.

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Glavnica skupno z rezervami nad K 60.000.000.

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Solit, Šibenik, Ekpozitura: Bled. — Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.